

19.9.2022

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN (YVA) SOVELTAMISESTA YKSITTÄISTAPAUKSESSA

HANKE

Valtatie 2 parantaminen Friitalan eritasoliittymän ja Korven eritasoliittymän välillä,
Pori ja Ulvila

HANKKEESTA VASTAAVA

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue
PL 236
20101 TURKU

ASIAN VIREILLETULO

Hankkeesta vastaava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue (ELY-keskuksen L-vastuualue) on pyytänyt 19.4.2022 Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta (ELY-keskuksen Y-vastuualue) ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA) annetun lain (252/2017) (YVA-laki) 13 §:n mukaista päätöstä siihen, tuleeko suunniteltuun tiehankkeeseen Valtatie 2 parantaminen Friitalan eritasoliittymän ja Korven eritasoliittymän välillä, Pori ja Ulvila (jatkossa vt2 hanke Pori – Ulvila) soveltaa YVA-lain mukaista arviointimenettelyä.

Ympäristöministeriö on määrännyt 6.6.2022 tekemällään YVA-lain 11 §:n mukaisella päätöksellä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Y-vastuualueen toimimaan kyseisen tiehankkeen YVA-lain mukaisen päätöksen osalta toimivaltaisena viranomaisena (yhteysviranomaisena).

Hankkeesta vastaava on toimittanut yhteysviranomaiselle YVA-lain 12 §:n ja YVA-asetuksen 1 §:n edellyttämät tiedot hankkeesta päätöksentekoa varten.

VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUKSEN Y-VASTUUALUEEN RATKAISU

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen suunnittelemaan, Valtatie 2 Korven eritasoliittymä – Friitalan eritasoliittymä, Pori Ulvila parantamishankkeeseen 2 + 2 kaistatieksi, sovelletaan YVA-lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

Hankkeesta vastaavan esittämä hankekuvaus ja taustaa

Valtatie 2 kulkee Suomessa Porin Mäntyluodosta Ulvilan, Huittisten, Forssan, Vihdin ja Espoon kautta Helsinkiin. ELY-keskuksen L-vastuualue suunnittelee Porin kaupunkiin ja Ulvilan kuntaan välillä Friitalan eritasoliittymä ja Korven eritasoliittymä sijoittuvaa valtatie 2 parantamishanketta.

Suunniteltu tiehankealue on pituudeltaan yhteensä noin 12 km. Hankkeeseen, jossa kaksikaistainen valtatie muutetaan nelikaistamiseksi, liittyviä rakentamistoimenpiteitä suunnitellaan noin viiden (5) kilometrin matkalle ja tämä tien rakennushanke sijoittuu Porin keskusta- ja taajama-alueelle. Tarkemmin rakentamistoimenpiteet rajautuvat Porissa S12 Suntinojan sillan ja E5 Tiilimäen eritasoliittymän välille. Tiilimäen eritasoliittymästä alkaa nykyisen valtatie 2 nelikaistainen tieosuus. Suunnitelman mukaisten rakentamistoimien myötä syntyy valtatielle 2 Porista Ulvilaan yhteensä noin 11,9 kilometriä nelikaistaista valtatieta. Olemassa olevan nelikaistaisen valtatie 2 osuus on noin 6,9 km. Suunnittelualueella kulkee myös valtatie 8 välillä Ruutukuopan eritasoliittymä – Laanin eritasoliittymä.

Valtatie 2 liikennemäärä on suunnittelualueella noin 12 900 - 19 800 ajoneuvoa vuorokaudessa (KVL 2020). Raskaan liikenteen osuus liikenteestä on 6 - 10 %. Vuonna 2040 liikennemäärän ennustetaan olevan 14 300 - 25 300 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Valtatie 2 parantaminen sisältää hankkeesta vastaavan esityksen mukaan seuraavat toimenpiteet:

- 5 km valtatie nelikaistamista,
- valtatie 2 mitoitusnopeuden nostamisen 80 km/h,
- viiden (5) eritasoliittymän parantamisen (Korven etl, Laanin etl, Tikkulan etl, Ruutukuopan etl ja Tiilimäen etl),
- hitaan liikenteen kieltämisen välillä Friitalan etl – lentoaseman etl,
- 21 uutta siltaa, 9 nykyisen sillan purkaminen,
- erikoiskuljetusten kulkemisen varmistaminen rakentamalla keskialueille erikoiskuljetusten ylityspaikkoja sekä isoja/korkeita portaaleja vähintään 8 km korkeuteen,
- pohjaveden suojausta,
- melusuojausta,
- uusia kevyenliikenteen väyliä,
- valaistusta,
- häiriötilanteen varareitti.

Valtatie 2 parantaminen Pori - Ulvila on hankkeesta vastaavan esityksen mukaan valtakunnallisen ja alueellisen liikennejärjestelmän mukainen ratkaisu ja sen tavoitteena on

- liikenneturvallisuuden parantaminen (ajonopeus paranee, liikenteen sujuvuus ja häiriöttömyys lisääntyy, matka-aikojen ennakoitavuus),
- kuljetusten toimivuuden parantaminen, erityisesti kuljetusyhteydet satamaan,
- autoliikenteen sujuvuuden parantaminen kaupunkialueella erityisesti ruuhka-aikana,
- saavutettavuuden parantaminen tavoitteiden mukaisessa yhdyskuntarakenteessa.

Hankkeen maantielain mukainen tilanne

Tiehanketta koskeva yleissuunnitelma ”Valtateiden 2 ja 8 nelikaistaistaminen välillä Uusiniitty – Tiilimäki ja Ruutukuoppa – Tiiliruukki” on laadittu vuonna 1995. Yleissuunnitelmassa valtatie 2 ratkaisu on nelikaistainen valtatie nykyisellä maastokäytävällä sekä eritasoliittymän parantaminen. Yleissuunnitelmaa ei ole hyväksytty maantielain mukaisessa menettelyssä.

Hankkeen tiesuunnitelma on valmistunut huhtikuussa 2022. YVA-tarveharkintaa koskevat ympäristöselvitykset on tehty tiesuunnitelman yhteydessä.

Hankealueen nykytila ja tehdyt ympäristöselvitykset

Hankkeesta vastaavan YVA-menettelyn tarvetta koskevan selvityksen mukaan hankkeen ympäristövaikutuksia on arvioitu yleissuunnitelman (1995) ja tiesuunnitelman laatimisen (2021 – 2022) yhteydessä.

Maisemakuva

Tiehankkeen rakentamistoimet sijoittuvat Porin keskusta- ja taajama-alueelle, rakennetun kaupunkirakenteen keskiöön. Tiemaisemassa on runsaasti tapahtumia; liittymiä, rakenteita, siltoja, melusuojuuksia ja sen myötä suuri yhteensovittamistarve ympäröivään kaupunkirakenteeseen, maisemaan ja asutukseen. Tiilimäen ja Ruutukuopan välinen tieosuus on selkeästi urbaanein väyläosuus, joka erottelee kaupungin ydinkeskusta-alueen ja laajan urheilu-, liikunta- ja virkistysalueen. Väylään rajoittuva Isomäen alue sekä Isomäen ja keskustan välille sijoittuva nauhamainen Portaali –yhteys ovat merkittävä osa Porin kansallista kaupunkipuistoa.

Valtatie 2 on Porin kaupunki- ja maisemakuvan kannalta merkittävä tiealue. Tielle tehtävät parannustoimet vaikuttavat jatkossakin ympäristön mittakaavaan, luonteeseen ja viihtyvyyteen, tien varrelle sijoittuu erilaisia asuinalueita. Tielinjauksen maisemallisten vaikutusten todetaan tapahtuvan suurelta osin tien lähimaisemassa. Tien linjaus säilyy lähes nykyisellä paikallaan, ajokaistojen leveydet kasvavat. Tiellä on kaupunkirakennetta jakava vaikutus. Suurimpien muutosten arvioidaan tapahtuvan Tikkulan eritasoliittymän maisemassa, Käppärän risteyssillan ja siihen liittyvän katuverkon alueella.

Valtatie rajoittuu Ruutukuopan ja Tiilimäen välisellä osuudella valtatie rajautuu urheilukeskuksen alueeseen.

Kaavoitus ja maankäyttö

Valtatie 2 parantaminen välillä Korven eritasoliittymä - Tiilimäen eritasoliittymä täydentää valtatie nelikaistaiseksi Ulvilaan saakka. Nelikaistainen tieyhteys on Satakunnan maakuntakaavan, Porin yleiskaavan ja asemakaavojen mukainen.

Satakunnan maakuntakaavassa valtatie 2 on merkitty parannettavaksi kaksiajorataiseksi päätieksi ja tielle on esitetty ko. välillä viisi eritasoliittymää.

Porin kaupungin yleiskaavassa vuodelle 2025 valtatie 2 on esitetty parannettavaksi kaksiajorataiseksi päätieksi. Kaavassa on esitetty myös Tikkulan eritasoliittymä.

Suunnittelualue sijoittuu pääsääntöisesti asemakaavoitetulle alueelle ja sijoittuu siinä liikennealueelle. Kaavoissa on varauduttu valtatie 2 parantamiseen kaksiajorataiseksi.

Tiesuunnitelman hyväksyminen ei vaadi asemakaavojen muutoksia.

Kulttuuriperintö

Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuu maakunnallisesti arvokkaita ympäristöjä: Musan paviljongin pientaloalue, Porin 10. kaupunginosa ja Tiilimäen asuntoalueet ja laitokset. Lisäksi Väylän lähialueelle sijoittuvat Juseliuksen mausoleumi ja Käppärän hautausmaa sekä Porin 6. kaupunginosa, jotka ovat valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä 2009.

Melu ja meluntorjunta

Valtatien varrella olevat asuinrakennukset sijaitsevat tällä hetkellä tieliikenteen melualueella. Asutukseen kohdistuu melua paitsi valtatieltä myös katualueilta. Tiesuunnitelmassa levennetään nykyistä valtatieta, korotetaan suunnittelunopeutta 80 km/h ja mm. Tikkulassa rakennetaan uusia liikennejärjestelyjä, mikä lisää melulle altistuvien ihmisten lukumäärää, mikäli meluntorjuntaa ei tehdä.

Tiesuunnitelmassa on ollut tavoitteena, että melunsuojaurakenteet vähentävät meluhaittaa asutukselle. Tavoitteena on, että ennustetilanteessa 2040 melulle altistuvien asukkaiden määrä jää vähäisemmäksi kuin nykyverkolla ja että mahdollisimman moni asukkaista saadaan suojattua valtioneuvoston päätöksen meluohjearvoista alittavaan tasoon. Vuonna 2019 päiväajan melutaso LAeq 55-60 melualueella asui 336 henkilöä ja melualueella LAeq 60 – 65 alueella asui 28 henkilöä.

Melusuojaurakenteiden toteutettavuuden (taloudellinen ja tekninen), maisemallisten arvojen ja liikenneturvallisuuden takia pyritään suunnitelmassa siihen, että melusuojauratkaisulla vähennetään mahdollisimman moneen kiinteistöön kohdistuvaa melutasoa.

Melusuojaukset ovat merkittäviä ja näkyviä rakenteita kaupunkikuvassa ja tieympäristössä. Meluntorjunta toteutetaan meluvallein, -kaitein ja -seinin. Melun osalta vaikutusten odotetaan olevan positiivisia melun vaimenemisen vuoksi.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Kevyenliikenteen yhteydet paranevat hankkeen myötä. Moottoriliikenteen olosuhteiden parantaminen valtatiellä siirtää moottoriliikennettä kauemmas asutuksesta ja katuverkolta, vähentäen liikenteen ulkoisia haittavaikutuksia.

Suojelualueet ja luonnonympäristö

Lähin Natura 2000 -alue (Kokemäenjoen suisto) sijaitsee noin 2,7 km etäisyydellä ja luonnonsuojelualue (Ylikartanon luonnonsuojelualue) sijaitsee noin 2,3 km etäisyydellä hankealueesta.

Tiesuunnittelun yhteydessä on tehty pesintälinnustoa sekä viitasammakon ja majavien esiintymistä kuvaavia selvityksiä. Alueella pesii huomionarvoisia lintulajeja. Viitasammakkoa ei ole havaittu alueella. Majavien talvipesiä ei havaittu, mutta merkkejä ruokailusta havaittiin. Suunnitelmissa on esitetty ohjeita, joilla haitallisia vaikutuksia voidaan ehkäistä. Puuston kaatamisella on haitallisia vaikutuksia linnustoon. Tiesuunnitelman mukaan tavoitteiden mukaan rakennustöitä ei tule aloittaa ja puustoa raivata vuoden ajanjaksona huhtikuun alusta heinäkuun loppuun.

Pinta- ja pohjavedet

Suunnittelualueen pohjoisosassa nykyinen väylä rajoittuu Ulasoori - Vähärauma, 1. luokan pohjavesialueeseen. Pohjavesialue sijoittuu nykyisen väylän länsipuolelle ja lähimmillään sen raja on noin 10 – 20 m etäisyydellä väylästä. Suunnittelualueelle on asennettu 24 pohjaveden tarkkailuputkea vuonna 2021. Pohjavesinäytteiden avulla on selvitetty pohjaveden nykytilaa nykyisten ja tulevien siltojen läheisyydessä. Pohjavedenpinta vaihtelee +0,8...+5,5. Alueella on paikoin olemassa olevaa pohjavedensuojausta, mm. vanha muovikalvorakenne Korpraalintien ja Vt 2 rampin kiertoliittymän kohdalla ja Professorintielle välillä Mekanikontie – Tekniikantie. Muista suojuuksista ei ole tietoa. Laanin eritasoliittymän alueella on puuponttikaukalo, joka arvellaan rakennetun estämään pohjavedenpinnan laskemista.

Maaperä

Alueella on paksut maapeitteet. Kallion pinta on 25...60 m syvyydellä maan pinnasta. Lähes koko suunnittelualueen maaperässä on ylimpänä pehmeä savikerros, paksuudeltaan 2...8 m. Savikerroksen alapuolella on tyypillisesti löyhä siltti-/hiekkakerros, joka jatkuu noin 20..50 metrin syvyyteen, josta alkaa ohut moreenikerros.

Suunnittelualueella on viitteitä happamista sulfaattimaista.

Hankealueella arvioidaan tarvittavan pohjanvahvistustoimenpiteitä, joita on tehty aiemmissakin alueen hankkeissa. Käytetyt pohjanvahvistustoimenpiteet ovat olleet massavaihto, vastapenkereet, pystyjoitus, paaluhatturakenteet ja kevytsorarakenteet. Suunnittelualueen läheisyydessä ei tunneta pilaantuneiden maiden kohteita tai kunnostettuja kohteita, jotka olisi merkitty MATTI-rekisteriin.

Rakentamisen aikaiset vaikutukset

Hankkeen rakentaminen kestää 2-3 vuotta ja rakentamisesta aiheutuu haittaa tiellä liikkujille ja lähiympäristön asukkaille. Rakentaminen etenee siten, että ensin rakennetaan uudet kaistat siltoineen ja sen jälkeen uusitaan nykyisen väylän sillat.

Työmaalla tapahtuvien konerikkojen ym. johdosta öljyn tai bensiinin joutuminen maaperään on mahdollista. Riskikartoitukset tehdään suunnittelun aikana. Pohjavesialueella ei saa säilyttää rakennuskoneita eikä öljyjä. Ruutukuopan eritasoliittymän rakentamisen yhteydessä tulee estää rakentamisen aikana lampien veden samentuminen.

ASIAN KÄSITTELY

Kuuleminen

YVA-lain 13 §:n mukaan ennen päätöksen tekemistä siitä, tuleeko hankkeen vaikutukset arvioida YVA-lain mukaisessa arviointimenettelyssä, yhteysviranomaisen on kuultava arviointimenettelyn tarpeesta asianomaisia viranomaisia, ellei tämä ole ilmeisen tarpeetonta. Yhteysviranomainen on pyytänyt asiasta lausuntoa Satakuntaliitolta sekä Ulvilan ja Porin kaupungilta.

Ulvilan kaupunki on ilmoittanut 14.6.2022, ettei se anna asiasta lausuntoa, koska Ulvilan kaupungin puolelle sijoittuu ainoastaan hitaan liikenteen kieltäminen liikennemerkein välillä Friitala – Honkaluoto.

Porin kaupunginhallitus on antanut lausunnon 27.6.2022, jossa todetaan, ettei YVA-menettelyn käynnistämistä nähdä tarpeellisena. Erikseen todetaan, että ilman YVA-menettelyä voidaan selvittää, sijaitseeko pohjavesialueella yksityisiä kaivoja.

Terveystensuojelun toimiala näki YVA-lain mukaisen arvioinnin tarpeellisena, lähellä olevan asutuksen vuoksi. Terveystensuojelu korosti hankkeen melu- ja päästövaikutuksia sekä vaikutuksia luonnonvirkistyskäyttöön ja 1. luokan pohjavesialueelle.

Ympäristönsuojelun toimiala katsoi, että valtatie 2 parantamiseen liittyen on jo laadittu runsaasti laadukkaita selvityksiä mm. melun ja tärinän osalta, sekä maisema-, luonnonarvojen ja suhteen. Lisäksi suunnitelmista on käyty tiivistä yhteydenottoa viranomaisten kesken. Ympäristövalvonta ei näe YVA-menettelyä tarpeellisena.

Kaupunkisuunnittelun toimiala ei nähnyt YVA-menettelyä tarpeellisena toteuttaa.

Satakuntaliitto antoi lausuntonsa 20.6.2022 ja totesi, että YVA-menettely on tarpeen soveltaa hankkeeseen.

Satakuntaliitto korostaa lausunnossaan, että arviointimenettelyn soveltamistarvetta arvioitaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota YVA-lain liitteen 2 mukaisesti hankkeen ominaisuuksiin koskien mm. hankkeen kokoa ja suunnitelmaa sekä yhteisvaikutuksiin muiden olemassa olevien ja/tai hyväksytyjen hankkeiden kanssa. Hankkeen vaikutusalueella olevan ympäristön herkkyyttä tarkasteltaessa on otettava huomioon erityisesti nykyinen ja hyväksytyjen kaavojen mukainen maankäyttö ja vaikutusten luonnetta arvioitaessa on otettava huomioon vaikutusten suuruus ja alueellinen laajuus, vaikutusten yleinen luonne, rajat ylittävä vaikutus, vaikutusten voimakkuus ja monitahoisuus, vaikutusten todennäköisyys, vaikutusten odotettu alkamisaika, kesto, toistumistiheys ja palautuvuus, yhteisvaikutus muiden olemassa olevien ja/tai hyväksytyjen hankkeiden vaikutusten kanssa sekä mahdollisuus vähentää vaikutuksia tehokkaasti.

Lausunnossa todetaan, että hanke-esitys on yleispiirteinen kuvaus valtatie 2 parantamiseen liittyvistä toimista Friitalan eritasoliittymän ja Korven eritasoliittymän välillä Porissa ja Ulvilassa. Lisäksi hankkeen ympäristövaikutuksia todetaan arvioidun vuodelta 1995 peräisin olevan yleissuunnitelman ja viimeksi tiesuunnitelman laatimisen yhteydessä 2021–2022. Hankkeen tiesuunnitelman laadinnasta vastaava taho on esittänyt asiakirjassa keskeiseksi tunnistamansa ympäristövaikutukset.

Lausunnolla olevassa asiakirjassa on arvioitu varsin yleispiirteisesti valtatie 2 parantamiseen liittyviä merkittäviä ympäristövaikutuksia. Hankkeen vaikutusalue on väestömäärältään suuri ja vaikutusalueen ominaispiirteet vaihtelevat siten, että vaikutusalueelle sijoittuu suuri määrä erityyppisiä ja eriluonteisia toimintoja. Ottaen huomioon hankkeen vaikutusalueen, hankkeeseen sisältyvien toimenpiteiden määrän, aikataulun ja eri toimenpiteisiin liittyvien yhteisvaikutusten hallintaan liittyvät haasteet sekä tehtyjen arviointien yleispiirteisyyden ja osittaisen vanhentuneisuuden, on hankkeessa Satakuntaliiton käsityksen mukaan tarpeen toteuttaa YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointiprosessi. Valtatie 2 parantamiseen sisältyy useita toimenpiteitä, joilla on merkittäviä vaikutuksia esimerkiksi asutukseen ja tätä kautta ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen. Jo pelkästään tämä näkökulma yhdistettynä suunnitelman monitahoisuuteen, hankkeen eri toimenpiteiden yhteisvaikutuksiin ja osallisuuteen perustelee tarpeen toteuttaa tässä tiehankkeessa

YVA-lain mukainen arviointiprosessi. Lisäksi toimenpiteet vaikuttavat laajasti sekä lähiympäristön että koko kaupungin liikennejärjestelmään ja vaikutuksia on syytä arvioida myös näiltä osin. Lausunnon liitteenä on Satakunnan maakuntakaavojen yhdistelmäkartta. Pelkästään Satakunnan maakuntakaavoissa osoitetut varaukset osoittavat kuinka monipuolisesta alueesta on kyse ja mihin ympäristövaikutusten arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota.

Vastine

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuurivastuualue on antanut vastineensa annetuista lausunnoista 18.8.2022.

Porin kaupungin lausuntoon L-vastuualueella ei ole huomautettavaa.

Satakuntaliiton lausuntoon ELY-keskuksen L-vastuualue toteaa, että YVA-tarvekyselyssä on tuotu seikkaperäisesti esille tiesuunnitelmaprosessin yhteydessä selvitettyjä ympäristövaikutuksia. YVA-tarvekyselyssä esitetyt aineistot perustuvat liitteenä olevaan tiesuunnitelmaan ja sen aineistoihin. YVA-tarvekyselyssä oleva maininta vuoden 1995 yleissuunnitelmasta viittaa vain edellisen suunnitteluvaiheeseen. Tiesuunnitelma on aloitettu vuoden 2019 lopussa ja valmistunut vuoden 2022 keväällä, jolloin vaikutusarviointit ovat hyvin ajantasaisia. Tiesuunnitteluprosessin yhteydessä oli kaksi virallista yleisötilaisuutta, yksi asukasyhdistysesittely ja hankkeen nettisivuilla oli karttapalautemahdollisuus sekä hankkeen laaja esittelyaineisto (LjMtl 27§).

Yleissuunnitelmaa ja tiesuunnitelmaa laadittaessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimii yhteistyössä alueen kuntien ja muiden viranomaisten kanssa. Suunnittelun on perustuttava maantien kehittämisen tarpeisiin, valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan ja alueelliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun, yleissuunnittelua ja tiesuunnittelua koskeviin suunnitteluperusteisiin sekä alueiden käytön suunnitteluun (LjMtl 15f § 4. momentti).

Tiesuunnitelmaselostuksen kohdissa 1.3 ja 1.4 on selvitetty vaikutukset valtakunnalliseen ja alueelliseen liikennejärjestelmään (LjMtl 22§). Tiesuunnitelma sisältää myös LjMtl 15 g §:ssä tarkoitetun hankearvioinnin sekä LjMtl 15 h §:ssä tarkoitetut suunnitteluperusteet.

Tiesuunnittelun aikana hankkeen hankeryhmä kokoontui 6 kertaa. Hankeryhmään kuului Varsinais-Suomen ELY-keskuksen edustajia sekä heidän käyttämiään asiantuntijoita, Porin kaupungin, Väyläviraston, Ulvilan kaupungin ja Satakunnan liiton edustajia sekä suunnittelijan henkilöstöä. Lisäksi suunnittelun aikana pidettiin 33 kpl erillisiä työkokouksia. Kokouksissa käsiteltiin mm. geotekniikkaa, happamia sulfaattimaita, liikenteellisiä ratkaisuja, siltoja, liikenteenohjausta, ympäristöön liittyviä ratkaisuja, hulevesiä, johtosiirtoja, erikoiskuljetuksiin sekä suunnittelun laatuun liittyviä asioita. Työkokouksiin osallistui henkilöitä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen L- ja Y- vastuualueilta sekä heidän käyttämiään asiantuntijoita, Porin kaupungin, Väyläviraston, Satakunnan Museon ja Porin veden edustajia.

YVA-prosessissa tarkastellaan yleensä useita eri vaihtoehtoja, mutta tässä hankkeessa olisi vaihtoehtoina vain VE0 (nykytila), VE0+ (nykytila+melusuojaus) ja VE1 (nelikaistaistus ml. melusuojaus). Valtatien 2 liikennemäärä on jo pitkään edellyttänyt 2+2 kaistaista ratkaisua. Tiesuunnitelmaratkaisu on voimassa olevien

maakuntakaavojen mukainen, eikä valtatie 2:lle ole esitetty pitkän tähtäimen suunnitelmissa muita korvaavia linjauksia Porin keskustan kohdalla. Ratkaisu on lainvoimaisen Porin yleiskaavan 2025 mukainen. Lisäksi ratkaisu on Porin kaupungin asemakaavojen mukainen, ilman yhtään asemakaavamuutostarvetta. Valtatien sijainti ja suhde koko kaupungin liikennejärjestelmään sekä lähiympäristöön on täten jo aikaisemmin myös kaavallisesti ratkaistu. Laadittuihin kaavoihin liittyvät selvitykset yhdessä juuri valmistuneen tiesuunnitelman selvityksien kanssa antavat hyvän kokonaiskuvan hankkeen vaikutuksista. Edellä kuvatun perusteella L-vastuualue toteaa, että tiesuunnitelman yhteydessä laaditut selvitykset ja vaikutustarkastelut vastaavat laajuudeltaan ja tarkkuudeltaan YVA-prosessin tarkasteluja, eikä ole olemassa kuin yksi toimiva vaihtoehto VE1; valtatie 2 nelikaistaistus paikallaan perustuen nykyiseen ja tuleviin liikennemääriin.

VARELY:n liikennevastuualue arvioi vastineessaan, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) tuo hankkeeseen sellaista lisäarvoa, selvitystä tai vuorovaikutusta, jota ei jo olisi otettu huomioon tiesuunnitelmaprosessissa ja laadituissa kaavoissa.

VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUKSEN Y-VASTUUALUEEN RATKAISUN PERUSTELUT

YVA-lainsäädännöllinen tausta

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 1 mom.). Hankkeet, joihin sovelletaan aina arviointimenettelyä, on määritelty YVA-lain liitteen 1 hankeluettelossa.

Arviointimenettelyä sovelletaan yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. (YVA-laki 3 § 2 mom.)

Päätettäessä arviointimenettelyn soveltamisesta hankkeeseen yksittäistapauksessa ELY-keskus ottaa huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainnin sekä vaikutusten luonteen. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä säädetään YVA-lain liitteessä 2 ja YVA-asetuksen (277/2017) 2 §:ssä. (YVA-laki 3 § 3 mom.)

Hankkeesta vastaava Varsinais-Suomen ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuurivastuualue on toimittanut YVA-lain 12 §:n mukaisesti ELY-keskukselle tarvittavat tiedot päätöksenteon perusteeksi. Tämä päätös on tehty hankkeesta vastaavan toimittamien tietojen ja ELY-keskuksen Y-vastuualueen käytössä olevien hankkeen vaikutusaluetta koskevan muun tiedon perusteella. ELY-keskus on ottanut päätöstä tehdessään huomioon asiasta annetut lausunnot ja hankkeesta vastaavan vastineen. ELY-keskuksen on hallintolain (343/2013) 31 §:n mukaan huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot.

YVA-lain mukaisen arviointimenettelyn soveltamisen tarve valtatie 2 Pori – Ulvila hankkeessa

YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon kohdan 9 c perusteella tien uudelleen linjaus tai leventäminen siten, että näin muodostuvan yhtäjaksoinen neli- tai useampikaistaisen tieosan pituudeksi tulee vähintään 10 kilometriä, edellyttää YVA-lain mukaista arviointimenettelyä.

ELY-keskuksen L-vastuualueen suunnittelema tiehanke Valtatie 2 parantaminen välillä Korven eritasoliittymä – Friitalan eritasoliittymä, Pori, Ulvila on kooltaan pienempi kuin YVA-lain hankeluettelon kohdassa 9c mainittu tiehanke.

Yhteysviranomaisen arvioi hankkeesta vastaavan toimittaman aineiston pohjalta YVA-lain 3 §:n 2 mom nojalla yksittäistapauksessa aiheutuuko suunnitteilla olevasta tiehankkeesta laadultaan ja laajuudeltaan hankeluettelon hankkeisiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Hankkeen suunnittelun tilanne ja YVA-lain mukaisen arvioinnin tarpeen selvittäminen

Tiehankeesta on laadittu vuonna 1995 maantielain mukainen yleissuunnitelma. Hankkeesta on myös laadittu myös tiesuunnitelma, joka on valmistunut huhtikuussa 2022. Hankkeen toteuttamisesta ei ole tehty maantielain edellyttämiä hyväksymispäätöksiä.

Kaikkien suurien hankkeiden mahdollinen YVA-menettelyn tarve tulee arvioida mahdollisimman aikaisessa hankesuunnittelun vaiheessa. Osassa pyydytyistä lausunnoista ja hankkeesta vastaavan vastineessa on tuotu esille, että valtatie 2 hankkeen vaikutuksia on arvioitu jo tiesuunnittelun yhteydessä eikä erillinen YVA-menettely antaisi lisäarvoa hankkeen vaikutusten arvioinnille.

YVA-menettelyn soveltamispäätös perustuu YVA-lain vaatimuksiin, kyse ei ole tarveharkinnasta, jossa asiat voitaisiin todeta tehdyn muun lain mukaisessa menettelyssä. Mikäli hankkeen katsotaan täyttävän YVA-lain arviointimenettelyn soveltamisen edellytykset, niin muun lain nojalla tehty vaikutusten arvioinnit eivät ole peruste jättää YVA-lain mukaista arviointia tekemättä. YVA-lain mukaista arviointimenettelyä edellytetään hankkeelta, mikäli sen merkittävät vaikutukset ovat rinnasteisia YVA-lain hankeluettelossa mainittujen hankkeiden merkittävien vaikutusten kanssa. YVA-lain mukaista päätöstä tehdessään yhteysviranomaisen käyttää apuna YVA-lain liitteen 2 mainittuja arvioinnin työkaluja, joita ovat mm. hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne.

Yhteysviranomaisen korostaa, että YVA-menettely ja erityisesti YVA-menettelyn soveltamisen selvittäminen tulee toteuttaa hankkeen mahdollisimman aikaisessa suunnitteluvaiheessa, jolloin YVA-menettely olisi aidosti osa hankkeen suunnittelua ja todellisia hankevaihtoehtoja voitaisiin pohtia ja vaikutuksia arvioida YVA-lain vaatimalla tavalla. Nyt valtatie 2 hankkeen vaikutuksia on arvioitu viimeksi keväällä 2022 valmistuneen tiesuunnitelman yhteydessä, mutta YVA-lain mukaisen arvioinnin tarvetta hankkeeseen ei ole tehty ennen tiesuunnittelun käynnistämistä.

Hankkeen sijainti ja koko

Valtatie 2 hanke Korven etl – Friitalan etl Pori, Ulvila sijoittuu yhteensä noin 12 kilometrin alueelle. Kuitenkin tiehankkeen nelikaistaistamiseen johtava hanke, josta aiheutuu todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia sijoittuu Porin kaupungin keskusta- ja taajama-alueelle noin viiden (5 km) matkalle Suntinojan sillan ja

Tiilimäen eritasoliittymän välille. YVA-tarvepäätöstä valmistellessa yhteysviranomainen on kiinnittänyt erityistä erityisesti huomiota siihen, aiheutuuko tälle alueelle suunnitelluista toimista sellaisia merkittäviä vaikutuksia, joiden vuoksi vaikutusten arviointi on tarpeen tehdä YVA-lain mukaisessa järjestyksessä.

Suunniteltu Valtatie 2 hanke on pituudeltaan noin puolet YVA-lain hankeluettelon kohdassa 9 c mainitusta tiehankkeesta eli viisi (5) kilometriä. Hankkeen toteuttamisen jälkeen yhtenäistä nelikaistaista valtatieta syntyy yhdessä jo olemassa olevan nelikaistaisen tieosuuden kanssa yhteensä noin 12 kilometriä. Yhteysviranomaisen käytettävissä olevan tiedon mukaan valtatie 2 aiemman nelikaistaistamiseen johtaneen hankkeen yhteydessä ei ole toteutettu YVA-menettelyä. Hanke on kuitenkin jäänyt kooltaan alle YVA-hankeluettelon mukaisen rajan eli se on ollut alle 10 kilometriä.

Hankkeen vaikutusalueella on paljon erilaisia kaupungin keskusta-alueelle tyypillisiä vaikutuskohteita, kuten asutusta, keskustatoimintoja, virkistys- ja liikunta-alueita, sairaala, kulttuuriympäristöjä ja mm. 1.luokan pohjavesialue Ulasoori - Vähärauma.

Hankealue on kuvana tämän päätöksen liitteessä 1.

Hankealueen maankäyttösuunnitelmien tilanne

Hanke-esityksen mukaan hanke on maankäyttösuunnitelmien Satakunnan maakuntakaavan, Porin yleiskaavan ja hankealueen asemakaavojen mukainen.

Satakunnassa on voimassa seuraavat maakuntakaavat ja vaihemaakuntakaavat: Ympäristöministeriön 30.11.2011 vahvistama Satakunnan maakuntakaava, Ympäristöministeriön 3.12.2014 vahvistama Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 ja Satakunnan maakuntavaltuuston 17.5.2019 hyväksymä Satakunnan vaihemaakuntakaava 2. Edellä esitettyjen perusteella on laadittu Satakunnan maakuntakaavojen yhdistelmäkartta. Valtatie 2 hanke on maakuntakaavojen yhdistelmäkartan maankäyttöisten suunnitelmien mukainen. Vaihemaakuntakaavasta kuitenkin havaitaan, että valtatie 2 on maakuntakaavan yhdistelmäkartalla vain yksi monista maankäyttöisistä tavoitteista. Satakuntaliitolla on Porin kaupunkialueelle hankealueen läheisyydessä runsaasti myös muita taajamatoimintojen maankäyttöisiä tavoitteita, jotka ohjaavat yksityiskohtaisempaa maankäytön suunnittelua ja maakuntakaavaan on merkitty hankealueen läheisyydessä erilaisia hankkeen kannalta herkkiä kohteita mm. asutusta, valtakunnallisesti tai maakunnallisesti tärkeitä rakennettuja kohteita, virkistysalueita, keskustatoimintoja. Näiden lukuisten erilaisten maankäyttöisten tavoitteiden yhteensovittaminen on vaikeaa ja edellyttää tarkkaa hankekohtaista suunnittelua ja vaikutusten arviointia ennen valtatie nelikaistaistamiseen johtavan hankkeen rakentamista ja toteuttamista.

Valtatie 2 linjaus on vuonna 2007 laaditun Porin kantakaupungin yleiskaava 2025 tavoitteiden mukainen. Yleiskaavassa valtatie 2 väylä on merkitty kaksiajorataiseksi päätieksi nykyisellä linjauksella. Yleiskaava mahdollistaa siten hankkeen toteuttamisen. Myös Porin kantakaupungin yleiskaavassa valtatie 2 hankkeen lähiympäristöön sijoittuu runsaasti valtatie 2 vaikutuksille todennäköisesti herkkiä toimintoja, kuten asutusta AK tai AP, AS/s, julkisten palveluiden ja hallinnon alue, Satakunnan keskussairaalan alue, virkistysalueita VL, keskustatoimintojen alue C sekä, matkailupalveluiden alue RM. Hankkeen ja yleiskaavassa esitettyjen muiden tavoitteiden yhteensovittaminen edellyttää tarkkaa harkintaa ja vaikutusten arviointia

ennen valtatie 2 toteuttamista. Valtatien nelikaistaistaminen Porin keskusta-alueella voi myös aiheuttaa vaikutuksia kauemmaksi hankkeen lähipiiristä uusien nykyisestä toiminnallisesti poikkeavien tieliikenneyhteyksien vaikutusten myötä.

Hankevaihtoehdot

Hankkeesta vastaavan esityksen mukaan valtatie 2 hankkeelle ei ole vaihtoehtoisia linjausvaihtoehtoja, vaan valtatie 2:n leventäminen nelikaistaiseksi voidaan toteuttaa vain nykyisellä kaavojen mukaisella alueella. Yhteysviranomaisen toteaa, että valtatie 2 leventämishankkeelle ei ole kyseisellä hankealueella Porin keskusta- ja taajama-alueella muodostettavissa ympäristövaikutusten lieventämiseksi muita kohtuullisia linjausvaihtoehtoja kuin se, mikä on esitetty hyväksytyissä kaavoissa. YVA-menettelyn alkaessa hankevaihtoehdot on muodostettava tällöin muulla tavoin kuin linjausvaihtoina, jotka ovat tyypillisiä tiehankkeiden YVA-menettelyissä.

Maisemalliset vaikutukset ja kulttuuriympäristöön kohdistuvat vaikutukset

Hankkeesta vastaava on tunnistanut, että nelikaistaisesta valtatiestä, siihen liittyvistä eritasoliittymistä, muista erillisistä silloista ja meluntorjuntarakenteista muodostuu merkittävä maisemallinen vaikutus ja muutos Porin keskusta- ja taajama-alueelle. Esitetyt suunnitelmat maisemallisen haitan arvioinnista ovat vielä kesken. Yhteysviranomaisen katsoo, ettei valtatie 2 mittaluokan hanketta voida rakentaa kaupungin keskusta-alueelle ilman, että siitä aiheutuu maisemallisia vaikutuksia. Maisemallisten vaikutusten arviointi on tämän hankkeen keskeisiä arvioitavia osia.

Hankkeesta vastaavan esityksessä on tuotu esille hankkeen lähiympäristöön sijoittuvat arvokkaat rakennetun ympäristön alueet, joista valtakunnallisesti arvokkaita ovat Juseliuksen mausoleumi ja Käppärän hautausmaa sekä Porin 6. kaupunginosa ja maakunnallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön alueita ovat Musan paviljongin pientaloalue, Porin 10. kaupunginosa ja Tiilimäen asuntoalueet ja laitokset. Lisäksi Tikkulan risteyssillan ympäristöön sijoittuu nk. Savikylän alue. Hankkeen vaikutukset merkittävään rakennetun ympäristön kohteisiin on osa laadukasta YVA-lain mukaista vaikutusten arviointia.

Arkeologisten arvojen osalta ei ole esitetty arviota.

Yhteysviranomaisen katsoo, että kaikki virkistykseen soveltuvat alueet, joita ovat aina myös kulttuuriympäristö ja arkeologiset kohteet, tulee ottaa tarkemmassa suunnittelussa huomioon siten, että niiden arvo säilyy valtatie hanketta toteutettaessa.

Hankkeen rakentamisen aikaiset vaikutukset ja vaikutukset maaperään

Valtatie 2 -hankkeen rakentaminen Porin kaupungin keskusta-alueelle on erittäin suuri ja mittava rakennusurakka ja pelkästään rakentamisen aikaiset vaikutukset ovat monitahoisia. Rakennusajan arvioidaan olevan 2-3 vuotta. Hankkeesta vastaavan esityksessä rakentamisaikaisten vaikutusten osalta on keskitytty mahdollisiin liikenteen häiriöihin sekä rakentamisaikaisiin riskeihin, joista voi aiheutua vaikutuksia mm. hulevesien tai konerikkojen myötä maaperään, pohjavesiin tai pienvesistöihin. Esitetyt riskit ovat tärkeitä huomioonotettavia seikkoja.

Merkittävään Porin keskustaan sijoittuvaan rakentamishankkeeseen kuuluu paitsi valtatie 2 nelikaistaistaminen keskusta ja taajama-alueen läpi, niin myös viiden (5) eritasoliittymän parantaminen, 21 uuden sillan rakentaminen, 9 nykyisen sillan

purkaminen, pohjaveden suojauksen ja melusuojauksien sekä kevyenliikenteen väylien rakentaminen. Osa toimenpiteistä on ajallisesti tietyllä alueella pitkiä ja niistä aiheutuvaa haittaa ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen ei voida pitää pienenä.

Hankkeen merkittävät vaikutukset maaperään ja luonnonvaroihin syntyvät rakentamisaikana. Hankealueen pohjamaan on todettu olevan pääosin pehmeää savikkoa, joka edellyttää pohjan vahvistustoimenpiteitä lähes koko hankealueelta, mm. paalutusta ja massojen vaihtoa. Valtatien rakentaminen ei ole massatasapainoinen, kuten suuret tiehankkeet yleensä. Hankealueelle tuodaan tarvittavat kantavat maamassat muualta. Hankkeelta arvioidaan muodostuvan ylijäämämaita noin 95 070 m³. Näille ei ole tiesuunnitelmassa esitetty sijoitusalueita, vaan ne kuljetetaan pois. Maamassojen kuljettaminen lisää raskaanliikenteen osuutta merkittävästi tien rakentamisaikana. Ottaen huomioon hankealueen läheisyydessä olevat herkäät toiminnot, voidaan rakentamisaikana syntyviä haittoja kuten melua, tärinää, pölyä, yleistä häiriötä ihmisten elinympäristössä, vaikutuksia virkistykseen tai ihmisten liikkumisen liittyviä vaikutuksia pitää merkittävinä.

Hankkeen rakentamisen aikaisia melu- ja tärinävaikutusten osalta ei ole esitetty arviota, mutta tierakentamiseen ja tierakenteiden purkamiseen liittyvä melu ja tärinä poikkeavat selvästi tieliikenteen aiheuttamasta melusta ja tärinästä, josta on esitetty arvio.

Hankkeen lähialueella sijaitsee 1.luokan pohjavesialue Ulasori – Vähärauma ja pienvesistöjä, joiden tilaan valtatie rakentamishanke voi aiheuttaa erilaisia riskejä. Riski on huomioitu, mutta tarkempi selvitys riskin välttämiseksi esitetään vasta hankkeen toteuttamisvaiheessa.

Rakentamisen aikainen runsas erillisten rakennuskohteiden ja toimenpiteiden määrä ja niiden aikatauluttaminen ja yhteensovittaminen Porin keskusta-alueen muiden toimintojen ja tarpeiden kanssa edellyttää laajaa vuorovaikutusta ja muiden tarpeiden tiedostamista. Rakentamistoimet sijoittuvat lähelle asutusta ja alueita, joissa ihmiset liikkuvat eli lähelle Porin keskustaa, joten tiehankkeen rakentamisen aikaiset haitalliset vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen ovat todennäköisesti merkittäviä.

Muodostuvat jätteet ja niiden hyötykäyttö, happamat sulfaattimaat

Hankkeesta vastaavan esityksessä on arvioitu muodostuvien ylijäämämaiden määrää (noin 95 070 m³). Lisäksi on todettu, että tielinjalta puretaan mm. 9 siltaa ja rakennetaan viisi eritasoliittymää ja yhteensä 21 siltaa. Purkujätteestä todetaan saatavan merkittävä määrä betonimursketta, jota voidaan hyödyntää rakentamisessa. Tarkempaa esitystä siitä, miten merkittävä betonijättemäärä aiotaan hyödyntää, ei ole esitetty. Hankkeesta vastaava ei ole arvioinut muutoin rakentamisen aikaisia jätteitä. Todennäköisesti hankkeessa syntyy purkujätteenä merkittävä määrä kuitenkin mm. siltojen raudoituksessa käytettyä rautaa, siltojen rakentamisessa lauttaa ym.

Hankkeesta vastaava on esittänyt, että alueella on todettu olevan happamia sulfaattimaita, joiden vaikutus rakentamistoimiin tulee myöhemmin selvittää. Sulfaattimaista noin 3800 m³ esitetään tiesuunnitelmassa sijoitettavan rakennettavaan meluvalliin. Hankkeesta vastaavan esityksen kohdassa *Uusiomateriaalien hyötykäyttö* todetaan, että mahdollisesti pehmeiköiden (sulfidimaiden) massastabilointi on suunniteltu tehtävän jätepohjaisilla sideseoksilla

(esim. lentotuhka). Arviota tarvittavista sideainemääristä ei ole esitetty. Esitetyn perusteella tiehanke voi olla merkittävä paitsi jätteen tuottaja, niin ilmeisesti myös jätteen hyötykäyttökohde. Jätteisiin ja niiden vaikutuksiin liittyvää aineistoa on tarpeen täsmentää.

Yhteisvaikutukset ja välilliset vaikutukset

Hankealueen sijoittumisen vuoksi on erittäin todennäköistä, että Porin keskusta alueella on meneillään hankkeita, jonka kanssa tällä hankkeella on yhteisvaikutuksia tai tämä hanke aiheuttaa johonkin kohteeseen välillisiä vaikutuksia.

Hankkeella voi olla mm. monenlaisia vaikutuksia liikkumiseen ja liikenteeseen eripuolille Porin keskustaa. Liikenteen muutokset Valtatie 2:n parantamistoimien myötä voivat vaikuttaa hyvin kauaskin Porin kaupungissa ja siten valtatie 2 hankealueen lähivaikutusalueen ulkopuolella. Hanketta tuleekin arvioida yhdessä Porin liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa. Hankkeella voi olla myös vielä tunnistamattomia vaikutuksia ja yhteisvaikutuksia. Myös hankkeesta johtuvia, kauempana ilmeneviä vaikutuksia on tarpeen arvioida YVA-menettelyssä.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Valtatie 2 hankealue sijoittuu Porin keskustan lähialueelle. Hankealueen lähellä asuu ja eri tarpeiden vuoksi liikkuu ja oleskelee paljon ihmisiä. Valtatie 2 parantamishankkeella on siten monenlaisia vaikutuksia ihmisiin, joihin on viitattu tässä päätöksessä toisaalla. Hankkeella on monia positiivisia vaikutuksia, mm. valtatie liikenteen sujuvoittaminen ja liikenneturvallisuuden parantaminen, mitkä ovat hankkeen hyviä tavoitteita. Hankkeella on todennäköisesti myös merkittäviä haitallisia vaikutuksia ottaen erityisesti huomioon vaikutusalueella olevien ihmisten määrä. Ainakaan monia ja monitahoisia hankkeen vaikutuksia ei voida ilman laajaa ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointia pitää pieninä tai merkityksettöminä.

Merkittäviä ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvia vaikutuksia syntyy niin hankkeen rakentamisen aikana (rakentamisen melu, värinä, pöly, yleinen häiriö, vaikutukset liikkumiseen ja rakentamisen ajallinen kesto ja monitahoisuus), kuin valtatie käytön aikana (tieliikennemelu, maisemalliset vaikutukset, mahdolliset liikkumisen estevaikutukset, liikkumisen muutokset, vaikutukset työssäkäyntiin ja erilaisten virkistysalueiden käyttöön).

Yhteysviranomaisen katsoo, että tässä hankkeessa korostuu laajan vuorovaikutuksen tarve lähialueen asukkaiden ja toimijoiden kanssa.

Meluvaikutukset

Haitallisia meluvaikutuksia hankkeesta syntyy silloin, kun häiritsevää ihmisen toiminnasta aiheutuvaa melua altistuu ihmisen. Valtatie 2 hankkeen rakentamisen aikaiselle melulle ja valmistuneen tien liikennemelulle altistuu suuri joukko ihmisiä Porin keskustan lähialueella.

Rakentamisen aikainen melu ja värinä poikkeavat valtatie käytön aikaisesta melusta ja värinästä. Rakentamiseen liittyy erittäin häiritseviä melua aiheuttavia toimenpiteitä ja vaiheita, kuten paalutus, kiven poraus, raskaiden koneiden liikkuminen, maa-aineisten kippaus ja työkoneiden muut äänet. Valtatie rakentamisen aikainen melu ja värinä pitää sen vuoksi arvioida erikseen, ottaen huomioon rakentamistoimenpiteiden sijoittuminen, rakentamisen ajankohta ja rakentamisen

ajallinen kesto sekä lähialueen asutus. Hankkeesta vastaavan esityksessä ei ole esitetty arviota valtatiehankkeen rakentamisen aikaisesta melusta tai tärinästä.

Hyvä uusi tie nostaa helposti liikenteen nopeutta ja hankkeen tavoitteena onkin nostaa tieliikenteen nopeus valtatie nelikaistaistamisen jälkeen suunnittelunopeuteen 80 km/h. Liikenteen nopeuden lisääminen lisää lähialueen melutasoja vääjäämättä, vaikka liikennemäärät pysyisivät entisellään. Lisäksi tien nelikaistaistaminen leventää tietä ja melun leviämisen ominaisuuksien vuoksi leveä tie edellyttää korkeampia meluntorjuntarakenteita kuin kapeampi tie.

Hankkeesta vastaavan esityksessä on tietoa valtatie 2 nykyisestä melutasosta ja melulle altistuvien asukkaiden määristä Porissa sekä arvio ennustevuoden 2040 melutasosta ja melulle altistuvien määrästä nykytieverkon ja tiesuunnitelman mukaisen liikennejärjestelmän toteutuessa, molemmat vaihtoehdot ilman meluntorjuntaa ja meluntorjunnan toteuttamisen kanssa. Nykyisen tieverkon melulle yli $L_{Aeq} 55$ dB altistuu 366 henkilöä ja heistä 28 altistuu yli $L_{Aeq} 60$ dB melulle. Ennustetilanteessa tiesuunnitelman mukaisen liikennejärjestelyn ja meluntorjuntatoimien toteutumisen jälkeen arvioidaan yli $L_{Aeq} 55$ dB melulle altistuvan 293 henkilöä ja 11 henkilöä altistuu yli $L_{Aeq} 60$ dB melulle. Ilman meluntorjuntatoimia haitalliselle melulle altistuvien määrä kasvaa niin nykyisen tieverkon mukaisessa tilanteessa kuin tiesuunnitelman mukaisessa liikennejärjestelmässä, jossa ei toteuteta meluntorjuntaa. Liikennemelulle altistuvien määrä hankealueella on nykytilanteessa ja myös esityksen mukaisessa ennustetilanteessa kuitenkin merkittävä.

Hankkeesta vastaavan asiakirjat eivät sisällä tarkempaa tietoa Porin kaupungin mahdollisista kaavallisista suunnitelmista, joilla voi olla vaikutusta hankkeen melulle altistuvien määrään.

Meluntorjuntarakenteiden taloudelliseen ja tekniseen toteutettavuuteen on hankkeesta vastaavan YVA-tarvekyselyssä kiinnitetty erityistä huomiota. Tältä osin suunnitelma vaikuttaa ennenaikaiselta, koska varsinainen vaikutusten arviointi on melun ja sen haittojen osalta tekemättä ja meluntorjuntarakenteiden maisemallinen ja tekninen suunnittelu on mahdollista tehdä vasta myöhemmin. Meluntorjunnan taloudellisista vaikutuksista huomioitakoon sen veran, että meluntorjunta on kokonaisuudessaan vain pieni osa valtatiehankkeen rakentamisen taloudellisista vaikutuksista. Kuitenkaan hankkeesta vastaavan esityksessä ei ole missään muussa kohdin perusteltu hankkeen toteutettavuutta taloudellisilla vaikutuksilla kuin meluntorjunnan toteuttamisen osalta. Esityksestä saakin sen kuvan, ettei hankkeen tarkoitus olekaan pyrkiä Valtioneuvoston päätöksen (993/92) mukaisiin meluohjearvoihin, jotka on asetustasoisesti annettu hankkeiden meluntorjunnan suunnittelun ohjeeksi. Yleensä lähtökohta on se, että selvitetään ensin tosiasiat ja sen jälkeen mietitään yksityiskohtaisesti, mitä voidaan realistisesti tehdä ja miltä osin tavoitteet eivät ole hyvästä tahdosta ja yrityksestä huolimatta saavutettavissa.

Yhteysviranomainen katsoo, että melu on yksi keskeisimpiä ja pysyvimpiä valtatie 2 hankkeen ympäristöhaittoja. Valtioneuvoston päätöstä (993/1992) meluohjearvoista tulee soveltaa liikenteen suunnittelussa, rakentamisessa ja päätöksenteossa. Ohjearvoista poikkeaminen edellyttää aina selkeitä perusteluja.

Pohjavesialueet

Suunnittelualue rajoittuu pohjoisosaltaan Ulasoori-Vähärauma 1.lk pohjavesialueeseen. Suunnittelualue sijoittuu lähimmillään noin 10-20 metrin päähän pohjavesialueen rajauksesta. Suunnittelualueelle on asennettu 24 pohjaveden tarkkailuputkea vuonna 2021 ja niistä tarkkaillaan vedenpinnantasoja, joka on +0,8...+5.5. Tarkempaa tietoa pohjaveden nykytilasta ei ole esitetty.

Pohjavesialueella valtatie hulevedet kerätään hulevesialtaaseen ja vedet puretaan Suntinojaan.

Pohjaveden pilaamiskielto on ehdoton. Vaikka pohjavettä ei nyt käytettäisikään vedenhankintaan, niin pohjavesialueet on riittävästi aina suojattava mahdollisten pohjaveden pilaantumisriskien minimoimiseksi ja siten läheisen pohjavesialueen maaperän suojaukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Luontokohteet ja luonnonsuojelualueet

Suunnittelualueen läheisyydessä ei ole tunnistettu sijaitsevan luonnonsuojelualueita tai Natura 2000 -alueita. Lähin luonnonsuojelualue sijaitsee yli kahden kilometrin etäisyydellä ja lähin Natura 2000 -alue (Kokemäen joen suisto) noin kahden kilometrin etäisyydellä.

Yhteenveto

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on tarkastellut tässä YVA-lain mukaisessa päätöksessä YVA-lain mukaisen arviointimenettelyn soveltamisen tarvetta Varsinais-Suomen ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen suunnittelemaan hankkeeseen valtatie 2 parantaminen Korven eritasoliittymä – Friitalan eritasoliittymä Pori, Ulvila.

Merkittävien ympäristövaikutuksia yhteysviranomaisen arvioi hankkeesta syntyvän hankealueen ympäristöön erityisesti Porin keskusta- ja taajama-alueelle rakennettaessa ja otettaessa käyttöön nelikaistainen valtatie 2 viiden kilometrin matkalla välillä Suntinojan silta ja Tiilimäen eritasoliittymä.

Valtatie 2 parantamishanketta on arvioitu kokonaisuutena ja arvioinnissa otettu huomioon mm. hankkeen koko, sijainti, alueen herkkyys ja sietokyky sekä merkittäviksi tunnistettujen vaikutusten luonne ja yhteisvaikutukset eri hankkeiden kanssa.

Suunniteltu valtatie 2 hanke on pituudeltaan noin puolet (noin 5 km) YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon kohdan 9 c mukaisesta hankkeesta: Tien uudelleen linjaus tai leventäminen siten, että näin muodostuvan yhtäjaksoisen neli- ja useampikaistaisen tieosan pituudeksi tulee vähintään 10 kilometriä.

Valtatie 2 parantamishanke nelikaistaiseksi esitetään toteutettavan samaan maastokäytävään Porin kaupungissa, missä nykyinenkin kaksikaistainen valtatie 2 kulkee. Valtatien parantamiseen liittyy mainitun valtatie 5 kilometrin nelikaistaistamisen lisäksi useita muita merkittäviä osarakennuskohteita: 5 eritasoliittymää, 21 uutta siltaa, 9 nykyisen sillan purkaminen, pohjaveden suojaus ja meluntorjunnan rakentaminen. Yhteensä valtatie 2 hankkeen rakentamisaika on esitetty kestävän 2-3 vuotta. Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeen

rakentamisen aikaiset vaikutukset ovat merkittäviä ottaen huomioon lähialueen asutuksen ja Porin kaupungin keskustatoiminnot.

Valtatie 2 hanke muodostaa liitännäishankkeineen ja meluntorjuntarakenteineen valmistuessaan Porin keskusta uuden suuren elementin, jolla on merkittäviä maisemallisia vaikutuksia. Hankkeella on myös merkittäviä meluvaikutuksia ja erilaisia ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja liikkumiseen kohdistuvia merkittäviä vaikutuksia. Yhteysviranomaisen korostaa laajan vuorovaikutuksen tarvetta.

Valtatie 2 hankkeelle ei ole esitetty, eikä todennäköisesti ole löydettävissä vaihtoehtoisia väylän linjausreittejä Porin keskusta-alueelle. YVA-lain edellyttämä vaihtoehtotarkastelu tulee toteuttaa muulla tavoin.

Hankkeesta vastaava on esittänyt, että YVA-menettely ei ole tässä hankkeessa tarpeen ja vaikutukset voidaan arvioida muiden menettelyjen, kuten tiesuunnittelun yhteydessä. Yhteysviranomaisen katsoo, että suunnitellun tiehankkeen vaikutusten arvioidaan olevan niin merkittäviä, että ne täyttävät vaikutusten arviointimenettelyn tarpeen edellytykset YVA-lain mukaisessa menettelyssä. Tällöin vaikutusten arviointi muun lain mukaisessa menettelyssä ei riitä. Yhteysviranomaisen korostaa tässä päätöksessä tiehankkeen sijoittumiskohteen erityistä herkkyyttä ja asukkaiden sietokykyä.

Yhteysviranomaisen katsoo, että tiehankkeesta valtatie 2 parantaminen Korven eritasoliittymä – Friitalan eritasoliittymä Ulvila, Pori aiheuttaa laadultaan tai laajuudeltaan YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon hankkeisiin rinnasteisia merkittäviä ympäristövaikutuksia ja siten hankkeeseen sovelletaan YVA-lain mukaista arviointimenettelyä.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki 252/2017) 3, 11, 13, 31 ja 37 §:t sekä liitteet 1 ja 2

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 277/2017) 1 ja 2 §:t

Hallintolaki (434/2003) 31 ja 60 §:t

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaavan muutoksenhakuoikeus

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava Turun hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa siitä, kun hankkeesta vastaava on saanut tiedon päätöksestä. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Muiden tahojen muutoksenhakuoikeus

Se, jolla on oikeus hakea muutosta hanketta koskevaan lupapäätökseen, saa hakea muutosta tähän päätökseen, jolla on katsottu, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettely ole tarpeen. Muutosta voidaan hakea vasta siinä vaiheessa, kun edellä mainitusta päätöksestä on mahdollisuus valittaa (YVA-laki 37 § 2 momentti).

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tämä päätös lähetetään saantitodistuksella hankkeesta vastaavalle.

Varsinais-Suomen ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja päätös ovat nähtävillä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/varsinais-suomi ja ilmoitus kuulutuksesta julkaistaan Porin ja Ulvilan kaupunkien verkkosivuilla.

Päätös julkaistaan sähköisesti ympäristöhallinnon yhteisessä verkkopalvelussa www.ymparisto.fi/yva-paatokset/varsinais-suomi-ja-satakunta "Liikenne" -toimialan päätöksissä. Päätös lähetetään tiedoksi sähköisesti lausunnonantajille.

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Asian on esitellyt johtava asiantuntija Asta Asikainen ja ratkaissut yksikönpäällikkö Anu Lillunen. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti, mistä on merkintä asiakirjan viimeisellä sivulla.

LIITTEET

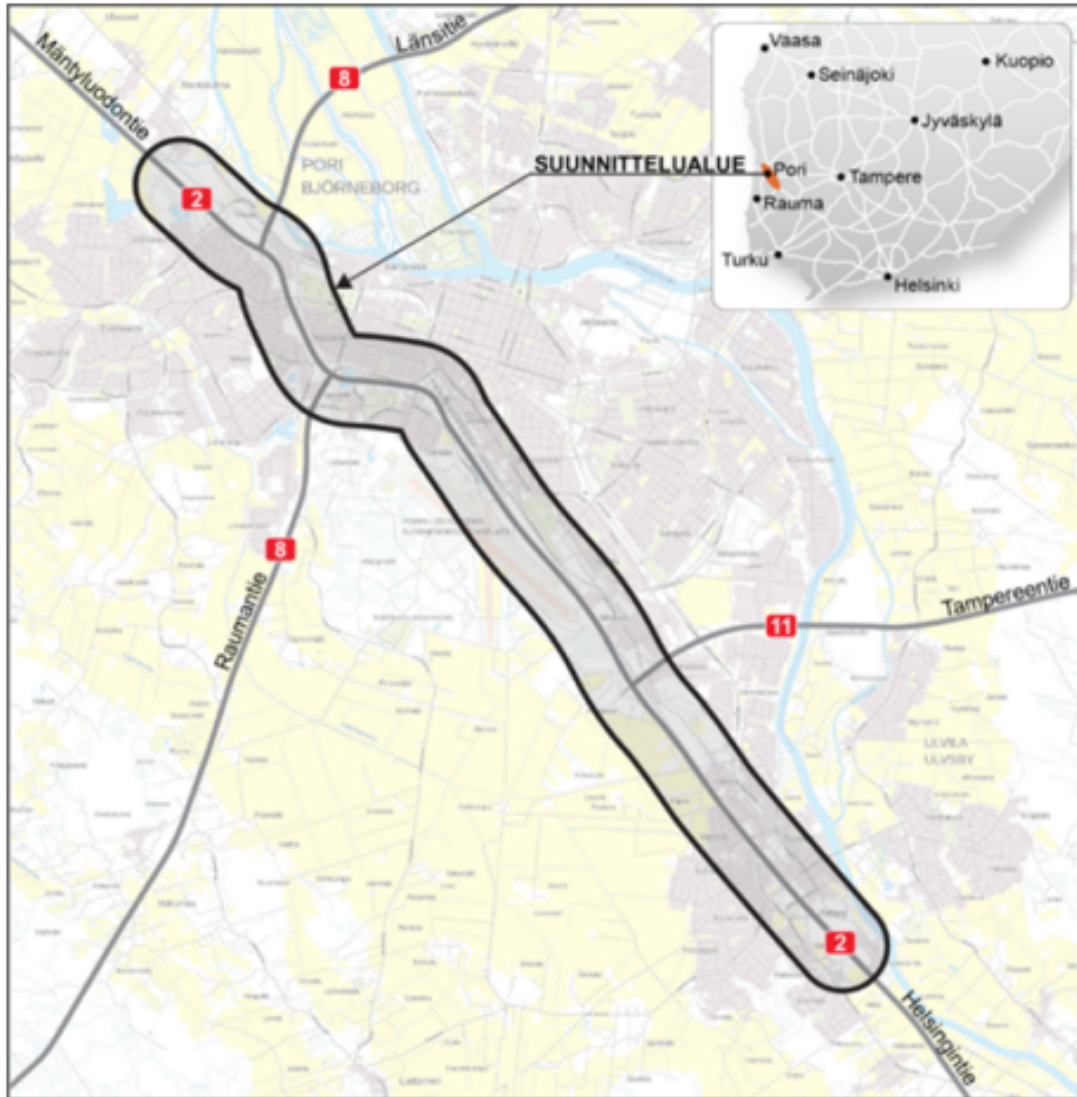
Hankkeen sijaintikartta

Valitusosoitus

JAKELU Varsinais-Suomen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Liikenne ja Infrastrukturi -vastuualue suoritemaksutta

TIEDOKSI Porin kaupunki
Ulvilan kaupunki
Satakuntaliitto
Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Liite 1. Suunnittelukohde, Valtatie 2 parantaminen Korven liittymä – Friitalan liittymä, Pori, Ulvila

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksi- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20100 Turku

Puhelin: 029 56 42400

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00-16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja VARELY/2722/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/2722/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Asikainen Asta 19.09.2022 16:50

Ratkaisija Lillunen Anu 19.09.2022 16:51